

ปัจจัยการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่ส่งผลต่อคุณลักษณะ
อันพึงประสงค์ผู้เรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3
Factors School Administration Based on the Sufficient Economy Philosophy
affecting Desirable Students Characteristics in schools under Suratthani
Primary Educational Service Area Office 3

อุปสรา สิทธิพงษ์^{1*} และจรัส อติวิทย์ภรณ์²

Upasara Sittipong^{1*} and Jaras Atiwittayaporn²

¹ นักศึกษาระดับปริญญาโท, หลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา,
คณะศึกษาศาสตร์และศิลปศาสตร์, มหาวิทยาลัยหาดใหญ่

¹ Graduate student, Department of Educational Administration, Faculty of Education and Liberal Arts,
Hatyai University.

² รองศาสตราจารย์ ดร., สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์และศิลปศาสตร์, มหาวิทยาลัยหาดใหญ่

² Associate Professor Dr., Educational Administration, Faculty of Education and Liberal Arts,
Hatyai University.

*Corresponding author, E-mail: upasara.sit.038@hu.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาระดับการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานีเขต 3 2) เพื่อศึกษาระดับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ผู้เรียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานีเขต 3 และ 3) เพื่อศึกษาการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่ส่งผลต่อคุณลักษณะอันพึงประสงค์ผู้เรียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานีเขต 3 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้เป็นผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานีเขต 3 ปีการศึกษา 2564 จำนวน 311 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าคะแนนเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และใช้การวิเคราะห์ถดถอยเชิงพหุคูณ (Multiple Regression Analysis)

ผลการวิจัยพบว่า

1. ระดับการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3 ในภาพรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.23$) โดยเรียงจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการบริหารจัดการสถานศึกษา การจัดการกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน การพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา และหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ตามลำดับ

2. การบริหารสถานศึกษาตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงส่งผลต่อคุณลักษณะอันพึงประสงค์ผู้เรียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3 ในภาพรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.57$) โดยเรียงจากมากไปหาน้อย ได้แก่ รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ซื่อสัตย์สุจริต รักความเป็นไทย ตามลำดับ

3. ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงโดยมีความสัมพันธ์ทางบวกกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ผู้เรียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานีเขต 3 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .350 และมีค่าสัมประสิทธิ์ของการพยากรณ์ เท่ากับ .592

คำสำคัญ: การบริหารสถานศึกษา, ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง, โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานีเขต 3

Abstract

The purpose of this study is to 1) Investigate the level of School administration using Sufficient economic philosophy in the area of Suratthani Primary Educational Service, Office 3. 2) to explore the level of desired students' characteristics in the area of Suratthani Primary Educational Service, Office 3. 3) to inspect effects of the administration using Sufficient economic philosophy in the area of Suratthani Primary Educational Service, Office 3. There are 311 participants, who are administrators and teachers from the area of Suratthani Primary Educational Service, Office, 3 in 2021. The tools used in the research are survey questions, statistical metrics, which are mean, standard deviation, and regression analysis. The finding suggests

1. The levels of School administration using Sufficient economic philosophy in the area of Suratthani Primary Educational Service, Office 3, rank at a high level in every factor at $\bar{X} = 4.21$. Ranking the highest to lowest factors, school administration, students' activities and development program, school personnel development, school curriculum, and learning management.

2. The levels of desired students' characteristics in the area of Suratthani Primary Educational Service, Office 3 rank in the highest level at $\bar{X} = 4.57$. Ranking the factors from the highest to the lowest, patriotism, religion, monarchy, honesty, and studious.

3. The coefficient between factors in school administration using Sufficient economic philosophy in the area of Suratthani Primary Educational Service, Office 3 correlates with the desired students' characteristics in the area of Suratthani Primary Educational Service, Office 3, at the significant level, .001 metrics point. The coefficient point equals .350, and the coefficient of determination is 0.592

Keywords: School Administration, Sufficient economic philosophy, Suratthani Primary Educational Service, Office 3

บทนำ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 หมวด 5 มาตรา 39 กำหนดให้กระทรวงศึกษาธิการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาทั้งด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคลและการบริหารทั่วไปไปยังคณะกรรมการและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาโดยตรง รวมถึงการบูรณาการการบริหารสถานศึกษาพัฒนาตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษาโดยยึดหลักการสำคัญคือรู้จักพอประมาณมีเหตุผลและมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีบนพื้นฐานความถูกต้อง อีกทั้งยังจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนามตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อให้ทุกส่วนในราชการสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงให้เกิดขึ้นเป็นรูปธรรม และได้กำหนดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไว้ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 สถานศึกษาทุกแห่ง ต้องนำไปสู่ระบบการศึกษาใน 4 เรื่องคือการบริหารจัดการของผู้บริหารสถานศึกษา การจัดการกระบวนการเรียนรู้ การจัดการกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนและการพัฒนาบุคลากร ซึ่งมีสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเป็นกลไกหลักในการขับเคลื่อนขยายผลสู่สถานศึกษา (คณะกรรมการการบริหารโครงการขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่โรงเรียน, 2550 : 8)

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เพื่อให้สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข ในฐานะเป็นพลเมืองไทยและพลโลก คือ รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ซื่อสัตย์สุจริต มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง มุ่งมั่นในการทำงาน รักความเป็นไทย มีจิตสาธารณะ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ เป็นคุณธรรมจริยธรรม และค่านิยม ที่สถานศึกษามุ่งปลูกฝังให้ผู้เรียนเป็นลักษณะเฉพาะให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความจำเป็นที่เกิดขึ้นในท้องถิ่น คุณลักษณะอันพึงประสงค์เป็นลักษณะภายในของบุคคลเกี่ยวข้องกับสังคม อารมณ์ ความรู้สึก ที่มีอิทธิพลต่อการแสดงพฤติกรรมตามที่สังคมต้องการ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551 : 29-30)

ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นกรอบแนวความคิดที่ชี้ถึงแนวทางการดำรงอยู่และการปฏิบัติตนของประชาชนในประเทศไทยในทุกระดับชั้นเริ่มตั้งแต่ระดับครอบครัวระดับชุมชนจนถึงระดับรัฐ ไม่ว่าจะเป็นการพัฒนาและการบริหารประเทศให้ดำเนินต่อไปในทางสายกลาง โดยเฉพาะ การพัฒนาเศรษฐกิจเพื่อให้ก้าวทันต่อยุคโลกาภิวัตน์ซึ่งมีการกำหนดเป้าหมายเพื่อมุ่งให้เกิดความสมดุลและพร้อมต่อการรองรับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วทั้งทางด้านวัตถุ สังคม สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมจากโลกภายนอกได้อย่างดี โดยมีหลักการสำคัญประกอบด้วยพอประมาณ ความมีเหตุผลและการสร้างภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีพร้อมที่จะรับมือกับผลกระทบใด ๆ ที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายนอกและภายใน ซึ่งมีเงื่อนไขพื้นฐานคือความรู้คู่คุณธรรมโดยต้องอาศัยความรอบรู้ ความรอบคอบและความระมัดระวังอย่างยิ่งในการนำวิชาการต่าง ๆ มาใช้ในการวางแผนและการดำเนินการ ทุกขั้นตอน การเสริมสร้างจิตใจของคนในชาติทุกระดับชั้นให้มีจิตสำนึกในคุณธรรม ความซื่อสัตย์สุจริตและให้มีความรอบรู้ที่เหมาะสมดำเนินชีวิตด้วยความอดทน ความเพียร มีสติปัญญาและรอบคอบ (สำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์, 2551 : 2)

ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ผู้เรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3 เพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานให้ผู้บริหารสถานศึกษาใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงหรือพัฒนาการบริหารสถานศึกษาให้สอดคล้องกับนโยบายการขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3
2. เพื่อศึกษาระดับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ผู้เรียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3
3. เพื่อศึกษาการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่ส่งผลต่อคุณลักษณะอันพึงประสงค์ผู้เรียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3

แนวคิด ทฤษฎี กรอบแนวคิด

การบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

กระทรวงศึกษาธิการ (2554 : 7-15) เป็นหน่วยงานหลักที่รับผิดชอบการจัดการด้านศึกษาเพื่อพัฒนาเยาวชนและประชาชนคนไทยให้มีความสมดุลทั้งด้านร่างกาย ความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองเมืองไทยและพลเมืองโลก จากวิกฤติปัญหาของชาติทางด้านเศรษฐกิจและสังคมในอดีตที่ผ่านมา รัฐบาลได้น้อมนำหลักปรัชญาพระราชทาน “เศรษฐกิจพอเพียง” ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมาประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการพัฒนาประเทศ โดยกำหนดในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

พุทธศักราช 2550 มาตรา 76 และมาตรา 83 (1) และกำหนดเป็นกลยุทธ์ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9, 10 และอยู่ในยกร่างฉบับที่ 11 ด้วย ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดนโยบายในการขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษา เริ่มตั้งแต่ปี พ.ศ. 2548 เป็นต้นมา โดยมีขอบข่ายการขับเคลื่อนสู่สถานศึกษา 4 ด้าน คือ

1. ด้านการบริหารจัดการสถานศึกษา

เขาวรัช ศิริอามาต (2560 : 6) การบริหารจัดการสถานศึกษา หมายถึง การจัดระบบการบริหารจัดการภายในสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ที่ส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษาโดยมีนโยบายนี้ย่อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาขับเคลื่อนในสถานศึกษาและการบูรณาการในแผนปฏิบัติงานประจำปี มีแผนงานโครงการ กิจกรรม ด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ และด้านบริหารทั่วไปตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และติดตามการดำเนินการตามนโยบายและแผนปฏิบัติการประจำปี แผนงาน โครงการ กิจกรรม และรายงานผลให้แก่ผู้เกี่ยวข้อง รวมถึงการประสานสัมพันธ์กับชุมชน ให้มีส่วนร่วมในการส่งเสริมการเรียนรู้ เพื่อการอยู่อย่างพอเพียงในสถานศึกษาและชุมชน

2. ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน

สุชาติดา ปลื้มฤทัย (2559 : 8) ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน หมายถึง การดำเนินการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาและการจัดการเรียนการสอนที่สอดคล้องหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในหลักสูตรและสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ ประกอบด้วย การบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การเรียนการสอน สื่อและแหล่งเรียนรู้ การวัดและประเมินผลการจัดการเรียนการสอนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกระบวนการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาและการจัดการเรียนการสอนที่สอดคล้องหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในหลักสูตรและสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ

3. ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

กระทรวงศึกษาธิการ (2552 : 37 - 38) กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนมุ่งให้ผู้เรียนได้พัฒนาตนเองตามศักยภาพ พัฒนาอย่างรอบด้าน เพื่อความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ และสังคม เสริมสร้างให้เป็นผู้มี ศีลธรรม จริยธรรม มีระเบียบวินัย ปลูกฝัง และสร้างจิตสำนึกของการทำประโยชน์เพื่อสังคม สามารถจัดการตนเองได้ และอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน แบ่งเป็น 3 ลักษณะ ดังนี้ 1) กิจกรรมแนะแนว เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียนให้รู้จักตนเอง รู้รักษ์สิ่งแวดล้อม สามารถคิดตัดสินใจ คิดแก้ปัญหา กำหนดเป้าหมาย วางแผนชีวิต 2) กิจกรรมนักเรียน เป็นกิจกรรมที่มุ่งพัฒนาความมีระเบียบวินัย ความเป็นผู้นำ ผู้ตามที่ดี ความรับผิดชอบ การทำงานร่วมกัน การรู้จักแก้ปัญหา การตัดสินใจที่เหมาะสม การช่วยเหลือแบ่งปันกัน 3) กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียน บำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ต่อสังคม ชุมชน และท้องถิ่น ตามความสนใจในลักษณะอาสาสมัคร เพื่อแสดงถึงความรับผิดชอบ ความดีงาม ความเสียสละต่อสังคม มีจิตสาธารณะ

4. ด้านพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา

เขาวรัช ศิริอามาต (2560 : 7) การพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา หมายถึง การพัฒนาผู้บริหาร ครู และผู้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาในสถานศึกษาเพื่อให้เกิดความรู้ ความเข้าใจ ในการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ไปบูรณาการสู่การเรียนการสอน และการบริหารจัดการในสถานศึกษา รวมทั้งวิถีการดำเนินชีวิต มีการติดตามการดำเนินตามแผนงาน โครงการ กิจกรรมการพัฒนาบุคลากร รวมถึง มีการขยายผล เผยแพร่การดำเนินชีวิต และปฏิบัติภาคกิจหน้าที่ของบุคลากรตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

คุณลักษณะอันพึงประสงค์ผู้เรียน

คุณลักษณะอันพึงประสงค์ หมายถึง ลักษณะที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน อันเป็นคุณลักษณะที่สังคมต้องการในด้านคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม จิตสำนึก สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข ทั้งในฐานะพลเมืองไทยและพลเมือง ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้กำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ 8 ประการ ได้แก่

1. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ หมายถึง คุณลักษณะที่แสดงออกถึงการเป็นพลเมืองดีของชาติ ชำรงไว้ซึ่งความเป็นไทย ศรัทธา ยึดมั่นในศาสนา และเคารพเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์
2. ซื่อสัตย์สุจริต หมายถึง คุณลักษณะที่แสดงออกถึงการยึดมั่นในความถูกต้อง ประพฤติตรงตามความเป็นจริงต่อตนเองและผู้อื่น ทั้งทางกาย วาจา ใจ
3. มีวินัย หมายถึง คุณลักษณะที่แสดงออกถึงการยึดมั่นในข้อตกลง กฎเกณฑ์ และระเบียบข้อบังคับของครอบครัว โรงเรียน และสังคม
4. ใฝ่เรียนรู้ หมายถึง คุณลักษณะที่แสดงออกถึงความตั้งใจ เพียรพยายามในการเรียน แสวงหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน
5. อยู่อย่างพอเพียง หมายถึง คุณลักษณะที่แสดงออกถึงการดำเนินชีวิตอย่างพอประมาณ มีเหตุผล รอบคอบ มีคุณธรรม มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี และปรับตัวเพื่ออยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข
6. มุ่งมั่นในการทำงาน หมายถึง คุณลักษณะที่แสดงออกถึงความตั้งใจและรับผิดชอบในการทำหน้าที่การทำงานด้วยความเพียรพยายาม อดทน เพื่อให้งานสำเร็จตามเป้าหมาย
7. รักความเป็นไทย หมายถึง คุณลักษณะที่แสดงออกถึงความภาคภูมิใจ เห็นคุณค่า ร่วมอนุรักษ์ สืบทอดภูมิปัญญาไทย ขนบธรรมเนียมประเพณี ศิลปะและวัฒนธรรม ใช้ภาษาไทยในการสื่อสารได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม
8. มีจิตสาธารณะ หมายถึง คุณลักษณะที่แสดงออกถึงการมีส่วนร่วมในกิจกรรมหรือสถานการณ์ที่ก่อให้เกิดประโยชน์แก่ผู้อื่น ชุมชน และสังคม ด้วยความเต็มใจ กระตือรือร้น โดยไม่หวังผลตอบแทน

การพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ผู้เรียน

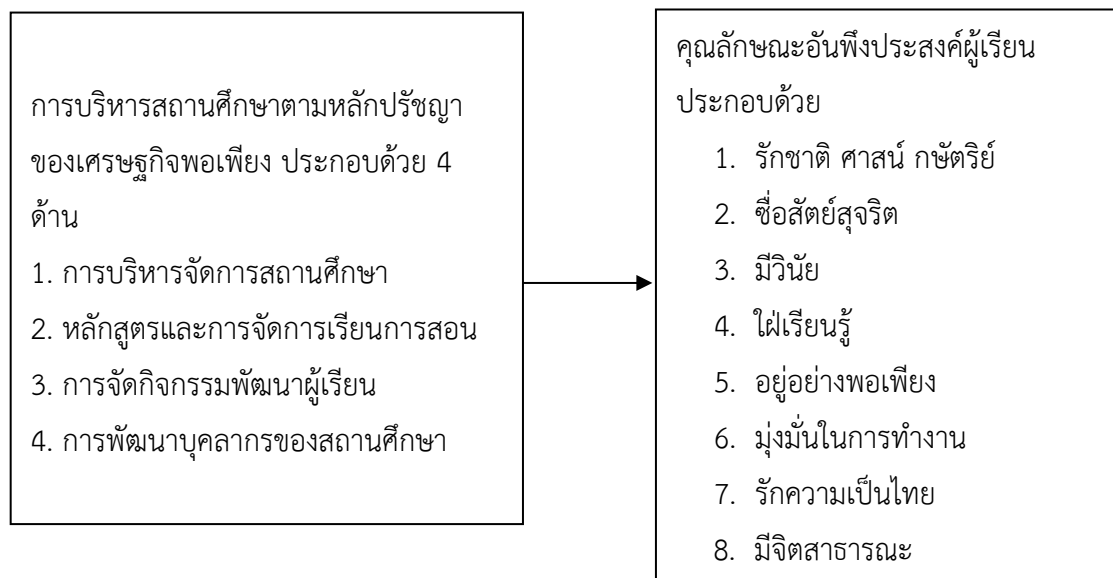
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2554 : 70) การพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุตาม วัตถุประสงค์ จำเป็นต้องอาศัยการบริหารจัดการและการมีส่วนร่วมจากทุกฝ่าย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษา ครูผู้สอน ครูประจำชั้น ผู้ปกครองและชุมชนต้องร่วมมือกันปลูกฝังคุณลักษณะอันพึงประสงค์ให้เกิดขึ้นแก่ผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง ซึ่งดำเนินการพัฒนาด้วยวิธีการต่างๆ เช่น บูรณาการในกลุ่มสาระการเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระ จัดในกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน จัดโครงการเพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ และปลูกฝังคุณลักษณะอันพึงประสงค์โดยสอดแทรกในกิจวัตรประจำวัน

กรอบแนวคิด

การศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยต้องการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ผู้เรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3 โดยยึดกรอบแนวคิดตามขอบข่ายการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ทั้ง 4 ด้านของกระทรวงศึกษาธิการ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ 8 ประการ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2554)

ตัวแปรต้น

ตัวแปรตาม

ภาพประกอบที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 155 คน และครูจำนวน 1,462 คน ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3 ปีการศึกษา 2564 รวมทั้งสิ้นจำนวน 1,617 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3 กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางเทียบหาขนาดของกลุ่มตัวอย่างเครจซี่และมอร์แกน ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 311 คน ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบอย่างง่าย (simple random sampling) โดยการจับสลาก (Sampling Without Replacement)

เครื่องมือการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) จำนวน 1 ฉบับ แบ่งออกเป็น 3 ตอน มีรายละเอียด ดังนี้ ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3 โดยกำหนดขอบข่ายภารกิจการบริหารและการจัดการสถานศึกษา 4 ด้าน และตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ผู้เรียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3 ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ประกอบด้วย 8 ด้าน

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นได้รับการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ผลการตรวจสอบพบว่า แบบสอบถามในแต่ละข้อมีค่า IOC ตั้งแต่ 0.67 - 1.00 จากนั้นนำเครื่องมือไปทดลองใช้ (try out) กับคณะครูและผู้บริหารในโรงเรียนอื่น ๆ ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน โดยการคำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยภาพรวมด้านการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เท่ากับ 0.973 และค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยภาพรวมด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ผู้เรียน เท่ากับ 0.962

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยรวบรวมแบบสอบถามและตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ โดยดำเนินการ ดังนี้

1. แบบสอบถามตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ตำแหน่ง ประสบการณ์ในการทำงาน และวุฒิการศึกษา วิเคราะห์โดยการหาค่าร้อยละ (Percentage)
2. แบบสอบถามตอนที่ 2 ระดับการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และแบบสอบถามตอนที่ 3 ระดับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ผู้เรียน วิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

3. วิเคราะห์การบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ส่งผลต่อคุณลักษณะอันพึงประสงค์ผู้เรียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3 ทดสอบสมมติฐานโดยใช้สถิติ Regression Analysis

ผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่าส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงมากที่สุด ร้อยละ 85.2 อายุ 31- 40 ปี มากที่สุด ร้อยละ 32.5 รองลงมาอายุต่ำกว่า 30 ปี ร้อยละ 30.9 และอายุ 41 – 50 ปี น้อยที่สุด ร้อยละ 16.4 ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษา ร้อยละ 9.6 และครูร้อยละ 90.4 ประสบการณ์ในการทำงาน ต่ำกว่า 5 ปี มากที่สุด ร้อยละ 44.7 รองลงมา ประสบการณ์ในการทำงาน 5 – 10 ปี ร้อยละ 24.4 และระดับการศึกษาปริญญาตรีมากที่สุด ร้อยละ 76.8 รองลงมา คือปริญญาโท ร้อยละ 22.2 และปริญญาเอกร้อยละ 1.0

2. ระดับการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3

ตารางที่ 1 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3

การบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญา ของเศรษฐกิจพอเพียง	ความคิดเห็น		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. การบริหารจัดการสถานศึกษา	4.33	0.49	มาก
2. หลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน	4.11	0.60	มาก
3. การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	4.28	0.56	มาก
4. การพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา	4.16	0.67	มาก
รวม	4.23	0.51	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า การบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.23$, S.D. = 0.51) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า การบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ด้านการบริหารจัดการสถานศึกษา มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.33$, S.D. = 0.49) รองลงมาคือการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ($\bar{X} = 4.28$, S.D. = 0.56) และหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X} = 4.11$, S.D. = 0.60)

3. ระดับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ผู้เรียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3

ตารางที่ 2 แสดงผลการวิเคราะห์ระดับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ผู้เรียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3

คุณลักษณะอันพึงประสงค์ผู้เรียน	ความคิดเห็น		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์	4.70	0.44	มากที่สุด
2. ซื่อสัตย์สุจริต	4.67	0.46	มากที่สุด
3. มีวินัย	4.59	0.52	มากที่สุด
4. ใฝ่เรียนรู้	4.46	0.55	มาก
5. อยู่อย่างพอเพียง	4.52	0.53	มากที่สุด
6. มุ่งมั่นในการทำงาน	4.48	0.57	มาก
7. รักความเป็นไทย	4.62	0.48	มากที่สุด
8. มีจิตสาธารณะ	4.56	0.53	มากที่สุด
ภาพรวม	4.57	0.51	มากที่สุด

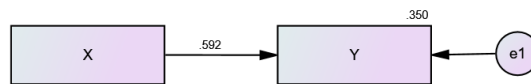
จากตารางที่ 2 พบว่า ระดับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ผู้เรียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3 มีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.57$, S.D. = 0.51) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า มีค่าเฉลี่ยระดับมากที่สุดและระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ($\bar{X} = 4.70$, S.D. = 0.44) รองลงมาคือซื่อสัตย์สุจริต ($\bar{X} = 4.67$, S.D. = 0.46) และใฝ่เรียนรู้มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X} = 4.46$, S.D. = 0.55)

4. การบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 4 ด้าน ที่ส่งผลต่อคุณลักษณะอันพึงประสงค์ผู้เรียน

ตารางที่ 3 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงโดยภาพรวม กับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ผู้เรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3 โดยภาพรวม

	คุณลักษณะอันพึงประสงค์ผู้เรียนในภาพรวม (Y)			
	R square	Beta	Sig.	ทิศทางความสัมพันธ์
การบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในภาพรวม (X)	.350	.592	.000	ทางบวก

** มีนัยสำคัญทางสถิติ ระดับ .01

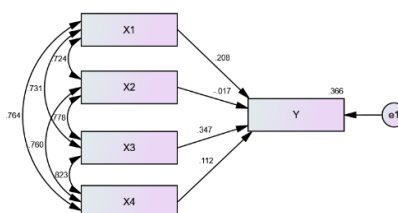

จากตารางที่ 3 พบว่า การบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงโดยภาพรวม ส่งผลต่อคุณลักษณะอันพึงประสงค์ผู้เรียนโดยภาพรวม ที่ค่าน้ำหนัก Beta เท่ากับ .592 R square เท่ากับ .350

ตารางที่ 4 แสดงการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 4 ด้าน ที่ส่งผลต่อคุณลักษณะอันพึงประสงค์ผู้เรียน โดยภาพรวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3

การบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (X)	B	Std.Error	Beta	t	Sig.
ค่าคงที่	2.335	.186		12.634	.000
X1	.186	.068	.208	2.741	.006
X2	-.012	.059	-.017	-.207	.836
X3	.273	.070	.347	3.891	.000
X4	.074	.060	.112	1.241	.216

** มีนัยสำคัญทางสถิติ ระดับ .01

จากตารางที่ 4 พบว่า การบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 4 ด้าน ที่ส่งผลต่อคุณลักษณะอันพึงประสงค์ผู้เรียน มากที่สุด คือการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน (X3) มีค่า Beta เท่ากับ .347 รองลงมา การบริหารจัดการสถานศึกษา (X1) การพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา (X4) ซึ่งมีค่า Beta เท่ากับ .208 และ .112 ตามลำดับ

สรุปและอภิปรายผล

1. การบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.23$, S.D. = 0.51) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า การบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการบริหารจัดการสถานศึกษา มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าจากนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการที่มุ่งเน้นให้สถานศึกษาในการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการจัดการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ได้มีการประสานงานกันเพื่อขับเคลื่อนให้สถานศึกษาต่าง ๆ ทั่วประเทศได้น้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษากำหนดให้มีการประเมินสถานศึกษาเพื่อเป็นสถานศึกษาพอเพียง ทำให้สถานศึกษามีความตระหนักและมองเห็นความสำคัญในเรื่องการบริหารจัดการสถานศึกษาดังกล่าว ส่งผลให้โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3 มีการบริหารจัดการสถานศึกษาตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง ผู้บริหารโรงเรียนได้ให้ความสำคัญกับการบริหารจัดการสถานศึกษาว่าเป็นสิ่งที่สำคัญ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของชนากานต์ กาหลง (2560 : 23) ที่ได้กล่าวไว้ว่า การบริหารสถานศึกษา คือ การจัดระบบการบริหารจัดการภายในสถานศึกษาที่ส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษาจะประกอบด้วย การดำเนินการด้านนโยบาย การขับเคลื่อนด้านวิชาการ ด้านแผนงานและงบประมาณและด้านการบริหารทั่วไปให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่วางไว้ร่วมกัน ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนก็มีความสำคัญมาก สอดคล้องกับเชวรัช ศิริอามาต (2560 : 6) ได้กล่าวถึงการบริหารจัดการสถานศึกษาว่าเป็นการจัดระบบการบริหารจัดการภายในสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ที่ส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษาโดยมีนโยบายน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาขับเคลื่อนในสถานศึกษาและการบูรณาการในแผนปฏิบัติงานประจำปีมีแผนงานโครงการกิจกรรมด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ และด้านบริหารทั่วไปตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและติดตามการดำเนินการตามนโยบายและแผนปฏิบัติการประจำปีแผนงานโครงการกิจกรรมและรายงานผลให้แก่ผู้เกี่ยวข้องให้มีส่วนร่วมในการส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อการอยู่อย่างพอเพียงในสถานศึกษาและชุมชน

2. ระดับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ผู้เรียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3 มีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ รองลงมาคือซื่อสัตย์สุจริต และรักความเป็นไทยตามลำดับ อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารได้ตระหนักถึงความสำคัญและดำเนินการตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551

ที่ได้กำหนดให้คุณลักษณะอันพึงประสงค์เป็นส่วนหนึ่งของการจัดการเรียนรู้และการประเมินผู้เรียนเพื่อให้ผ่านเกณฑ์ตามของสถานศึกษาทุกระดับการศึกษาไว้ 8 ประการนอกจากนี้พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2551 มาตรา 7 ยังกล่าวไว้ในกระบวนการเรียนรู้ต้องมุ่งปลูกฝังจิตสำนึกที่ถูกต้องเกี่ยวกับการเมือง การปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ ทรงเป็นประมุข รู้จักรักษาและส่งเสริมสิทธิหน้าที่ เสรีภาพ ความเคารพกฎหมายความเสมอภาค และศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ความรู้รักสามัคคีปลูกจิตสำนึก ความเป็นไทย มีระเบียบวินัย รู้จักรักษาผลประโยชน์ส่วนรวมและของประเทศชาติรวมทั้งส่งเสริมและ สนับสนุนศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณี ของชาติ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2554) ดังนั้น กระทรวงศึกษาธิการจึงมีนโยบายปฏิรูปการศึกษาโดยยึดคุณธรรมนำความรู้ มุ่งมั่นขยายโอกาสทางการศึกษา ให้เยาวชนได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพอย่างกว้างขวางและทั่วถึง โดยคำนึงถึงการพัฒนาผู้เรียน อย่างรอบด้าน ครอบคลุมทั้งด้านพฤติกรรม จิตใจ และปัญญา นอกเหนือจากการยกระดับคุณภาพและ มาตรฐานการศึกษา นอกจากนี้ยังได้ส่งเสริมและสร้างความตระหนักให้ผู้เรียนมีจิตสำนึกในคุณค่าปรัชญา ของเศรษฐกิจพอเพียง ความสมานฉันท์ สันติวิธี และวิถีประชาธิปไตยสอดคล้องกับ ธวัชชัย วรปัสสุ (2552 : บทคัดย่อ) ทำการวิจัยเรื่องคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงใน สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลย เขต 1 การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาคุณลักษณะอันพึง ประสงค์ของผู้เรียนตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา และเพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็น ของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงใน สถานศึกษา ผลการศึกษาพบว่าคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงใน สถานศึกษา โดยภาพรวม พบว่า อยู่ในระดับดี โดยเรียงลำดับจากด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย คือ ด้านความรู้ ความเข้าใจปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และตระหนักในความสำคัญของการดำเนินชีวิตตาม แนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาที่มีตำแหน่งหน้าที่ต่างกัน และ ปฏิบัติงานอยู่ในสถานศึกษาที่มีขนาดต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน ตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษาไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. การบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง 4 ด้าน ส่งผลต่อคุณลักษณะอัน พึงประสงค์ผู้เรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3 โดยภาพรวมอย่าง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารได้น้อมนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเข้า มาเป็นหลักการในการบริหารจัดการสถานศึกษาในทุกมิติ ทั้งในด้านนโยบายงบประมาณ บุคลากร สถานที่ และชุมชนสัมพันธ์ มีการจัดการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับกระบวนการปลูกฝังปรัชญาของเศรษฐกิจ พอเพียงในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ และทุกระดับชั้นมีการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่หลากหลายและ สอดคล้องกับบริบทและภูมิสังคมของสถานศึกษา มีการพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษาให้ได้เรียนรู้และ พัฒนาตนรวมทั้งมีสภาวะแวดล้อมที่เอื้อต่อการบ่มเพาะอุปนิสัย อยู่อย่างพอเพียงปรัชญาของเศรษฐกิจ พอเพียงด้านการศึกษาระดับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษาเป็นการดำเนินการ ส่งเสริมและสนับสนุนให้บุคลากรในภาคการศึกษาทุกระดับ น้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมา

ใช้ในชีวิตประจำวันและการปฏิบัติการกิจปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมีหลักพิจารณาอยู่ 5 ส่วน (ปรีชา นุช พิบูลสรารุช, 2550 : 9-11) คือ 1) กรอบแนวคิด เป็นปรัชญาที่ชี้แนะแนวทางการดำรงอยู่และปฏิบัติตนในทางที่ควรจะเป็น สามารถนำมาประยุกต์ใช้ได้ตลอดเวลา 2) คุณลักษณะเศรษฐกิจพอเพียง สามารถนำมาประยุกต์ใช้กับการปฏิบัติตนได้ในทุกระดับ โดยเน้นการปฏิบัติบนทางสายกลาง 3) คำนิยามความพอเพียงจะต้องประกอบด้วยคุณลักษณะ 3 ประการ คือความพอประมาณ ความมีเหตุผล การมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว 4) เงื่อนไขการตัดสินใจและการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ให้อยู่ในระดับพอเพียง ต้องอาศัย ทั้งความรู้ และคุณธรรมเป็นพื้นฐาน และ 5) แนวทางปฏิบัติและผลที่คาดว่าจะได้จากการนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวันเพื่อให้เกิดการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง และการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ที่ส่งผลต่อคุณลักษณะอันพึงประสงค์ผู้เรียน มากที่สุด คือการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เนื่องจากเป็นกิจกรรมที่มุ่งให้ผู้เรียนได้พัฒนาตนเองตามศักยภาพ พัฒนาอย่างรอบด้าน เพื่อความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ และสังคม เสริมสร้างให้เป็นผู้มี คีลธรรม จริยธรรม มีระเบียบวินัย ปลูกฝัง และสร้างจิตสำนึกของการทำประโยชน์เพื่อสังคม สามารถจัดการตนเองได้ และอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข (กระทรวงศึกษาธิการ, 2552 : 37 - 38) และสอดคล้องกับ ศรีชล ร้ายไพรี (2558 : 33) เป็นการส่งเสริมการเรียนรู้และปลูกฝังเสริมสร้างให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีความรู้ความเข้าใจ และตระหนักถึงความสำคัญรวมทั้งมีทักษะพื้นฐานในการดำรงชีวิตที่เหมาะสมกับศักยภาพของแต่ละบุคคล มีคุณธรรม จริยธรรมและอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

1. จากการศึกษาพบว่าการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3 ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าด้านอื่น ๆ ดังนั้นสถานศึกษาควรมีนโยบายขับเคลื่อนสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพ และสนับสนุนครูมุ่งเน้นการสอนโดยมีการบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ ทุกระดับชั้น มีการวัดและประเมินผลที่หลากหลาย มีการใช้สื่อการเรียนรู้ จัดทำวิจัยชั้นเรียน ตลอดถึงการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ผลงานของผู้เรียนที่เกิดจากการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการเรียนการสอน
2. จากการศึกษาพบว่าคุณลักษณะอันพึงประสงค์ผู้เรียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3 ด้านใฝ่เรียนรู้มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าด้านอื่น ๆ ดังนั้นสถานศึกษาควรมีการปลูกฝังให้นักเรียนบันทึกความรู้ เน้นการวิเคราะห์ และสรุปเป็นองค์ความรู้ จัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนความรู้ด้วยวิธีการต่าง ๆ และให้นักเรียนนำความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

3. จากการศึกษาพบว่าการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงส่งผลต่อคุณลักษณะอันพึงประสงค์ผู้เรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3 เพราะฉะนั้นเมื่อการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอยู่ในระดับสูง จะเป็นผลดีต่อคุณลักษณะอันพึงประสงค์ผู้เรียน

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบระดับการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ผู้เรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3 กับสถานศึกษาในสังกัดอื่น ๆ เช่น สถานศึกษาเอกชน เป็นต้น

2. ควรศึกษาสภาพการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3 เพื่อเสนอแนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับสภาพบริบทของโรงเรียน

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551*. กรุงเทพฯ :

โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

_____. (2552). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.

_____. (2552). *แนวทางการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.

_____. (2554). *คู่มือประเมินสถานศึกษาพอเพียงตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง*. กรุงเทพฯ : ม.ป.พ.

คณะกรรมการการบริหารโครงการขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่โรงเรียน. (2550).

การประยุกต์ใช้หลักเศรษฐกิจพอเพียง. กรุงเทพฯ : ม.ป.พ.

ชนากานต์ กาหลง. (2560). *สภาพและแนวทางการพัฒนาการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.

เขาวรัช ศิริอามาต. (2560). *การบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงราย เขต 3*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). พะเยา : มหาวิทยาลัยพะเยา.

- ธวัชชัย วรปัสสุ. (2552). คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลย เขต 1. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). เลย : มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.
- สุชาดา ปลื้มฤทัย. (2559). การศึกษาการนิเทศภายในสถานศึกษาพอเพียงของผู้บริหาร โรงเรียนในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). พระนครศรีอยุธยา : มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2554). แนวทางการพัฒนาการวัดและประเมินผล คุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- ปรียานุช พิบูลสรารุช. (2551). คลังหลวงกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง. กรุงเทพฯ : โครงการวิจัย เศรษฐกิจพอเพียง.
- ศรีชล ร้ายไพรี. (2558). ประสิทธิภาพของการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 1. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหาร การศึกษา). ราชบุรี : มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง.
- สำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์และคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2550). สมุดบันทึกเศรษฐกิจพอเพียง. กรุงเทพฯ : อาร์ ซี แอลจำกัด (มหาชน).